

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Lütfi Elvan tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. Murat EMİR
Ankara Milletvekili

COVID-19 salgınına kontrol altına almak ve salgından kurtulmak için en önemli silahımız aşıdır ve COVID-19 aşısı, tüm dünya için stratejik bir ürün haline gelmiştir. Salgınla mücadelede başarılı olunabilmesi için milyonlarca doza ihtiyaç duyulurken, bu durum her ülke bütçesine milyonlarca dolar maliyetleri beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla aşı için ödenen her kuruş, vatandaşın vergileriyle karşılanmaktadır ve bu aşı sözleşmelerinin tüm ayrıntısını bilmek kamuoyunun hakkıdır.

Buna karşın Sağlık Bakanlığı, COVID-19 aşı görüşmeleri ile ilgili süreçleri en başından beri kapalı şekilde yürütmüş, sözleşmenin detaylarına ilişkin tüm soruları yanıtsız bırakmıştır. Aşıların Çin'den kaç dolara alındığı ve Türkiye'ye kaç dolara satıldığı, aracının bu sözleşmeden ne kadar kazandığı, aşıların zamanında gelip gelmeyeceği, gelmezse ne gibi bir yaptırım olacağı sorulduğunda da sözleşmenin detayları bilinçli bir şekilde gizlenmiştir.

Çin'le yapılan aşı anlaşmasında aracı firma kullanıldığı iddiamıza karşılık da ilk başta "Aracı yok" yanıtı veren Sağlık Bakanı, 30 Aralık 2020 tarihinde açıklama ile aracı kullanıldığını itiraf etmek zorunda kalmıştır. Bakan, "Devletimiz adına Devlet Malzeme Ofisimiz, Sinovac firması ile görüşmüş ve Türkiye'deki temsilcileri olan Keyman İlaç A.Ş. ile de lojistik süreci takip etmiştir. Sinovac firmasının Türkiye'deki tek yetkili distribütörü Keymen İlaç A.Ş. firmasıdır" ifadesini kullanmıştır.

Sonrasında ise Keymen firmasının Çin'den gelen 1 milyon doz ücretsiz aşığı Devlet Malzeme Ofisi'ne her bir dozu 12 dolardan fatura ettiği ve karşılığında 12 milyon dolar aldığı ortaya çıkmıştır. 26 Şubat'ta TBMM'de tarafımızca düzenlenen basın toplantısı ile de aracılık faaliyetinin karşılığında devletten tahsil edilen 12 milyon doların faturası kamuoyunun dikkatine sunulmuştur.

Söz konusu ödeme ile ilgili Sağlık Bakanı ve Keymen firmaları birbirinden farklı açıklamalar yapmıştır. Sağlık Bakanı 27 Şubat 2021 tarihinde yaptığı açıklamada, firmanın gerekli teminat bedellerini karşılayamadığı için nakit akışını sağlamak adına söz konusu 1 milyon doz aşının firmaya bedelsiz verildiğini ancak bedelinin DMO'dan tahsil edildiğini belirtmiştir. Keymen firmasından 1 Mart 2021 tarihinde yapılan açıklamada ise şu ifadeler kullanılmıştır: "Sözleşme gereği DMO'ya verilmesi gereken teminat mektupları, lojistik işlemler, dolum tesislerinin işlemleri için gerekli tüm nakit akışı, şirketimiz tarafımızdan karşılanmıştır. DMO'dan peşin ödeme ya da avans alınmadığı için firmamızca yapılan bunca ödemelerin bir kısmının karşılanabilmesi için 1 milyon doz aşı Sinovac firmasının talebiyle,

45755

bedelsiz olarak şirketimize gönderilmiştir. Bu aşının karşılığı, bahsedilen tüm bu giderler için kullanılmıştır."

Bakanlıkça yapılan açıklamaları doğru kabul ettiğimizde DMO ile milyonlarca dolarlık sözleşme imzalayan Keymen firmasının teminat dahi sunamadığı, DMO'nun da taahhüt edilen aşların zamanında gelmemesi durumunda sözleşmeyi garanti almak adına herhangi bir yaptırım talebinde bulunmadığı anlaşılmaktadır. Sonuç olarak mevcut sözleşme ile olası bir kamu zararında DMO'nun, dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti devletinin kanuni ve ticari hakları teminat altına alınamamıştır.

Bu bağlamda

- 1- Çin'in Türkiye'ye taahhüt ettiği 50 milyon doz neden hala teslim edilmemiştir?
- 2- Çin tarafından taahhüt edilen aşların zamanında teslim edilememe ihtimaline karşı DMO ile Keymen arasında imzalanan sözleşmeye herhangi bir yaptırım maddesi konulmuş mudur? Konulduysa içeriği nedir?
- 3- Sözleşmenin muhatabı olan DMO, 50 milyon doz aşının gecikmesi ile ilgili bugüne kadar Keymen ve Sinovac temsilcileri ile temasa geçmiş midir? Geçildiyse nasıl bir yanıt alınmıştır? Sinovac gecikmeye ilişkin nasıl bir gerekçe sunmuştur?
- 4- Sözleşme kapsamında Sinovac ya da Keymen, DMO'ya teminat sunmuş mudur? Sunduysa teminat tutarı ne kadardır ve yaşanan gecikme sonucunda söz konusu teminat çözülmüş müdür?
- 5- Aracı firma Keymen, DMO'ya teminat sunamadıysa neden anlaşma başka bütün devletlerin yaptığı gibi devletler arasında yapılmamıştır ve bu aracı firmada neden ısrar edilmiştir?
- 6- Hazine ve Maliye Bakanlığı, söz konusu gecikme ile ilgili herhangi bir işlem yapmış mıdır?
- 7- Çin'den gönderilen 1 milyon doz aşı numune midir, hibe midir yoksa başka bir ticari tanım adı altında mı gönderilmiştir?